

RAPORT FINAL pentru ziua alegerilor / Monitorizarea alegerilor locale noi din 19 mai 2013

Efortul de monitorizare Promo-LEX a constatat că, ziua alegerilor s-a desfășurat în mare parte cu respectarea procedurilor legale de către birourile electorale și consiliile electorale de circumscripție. Nu putem spune însă același lucru și despre prestația concurenților electorali care s-au manifestat în ziua tăcerii dar și în ziua alegerilor prin diverse acțiuni de influențare a deciziei alegătorilor.

Efortul de monitorizare Promo-LEX a constatat că, în majoritatea localităților rata de participare la vot a fost mai mare decât în cadrul alegerilor locale generale din iunie 2011. Promo-LEX salută participarea activă a cetățenilor la vot și consideră că o rată de participare atât de înaltă se datorează inclusiv și campaniei electorale foarte intense realizată de către concurenții electorali.

Tabelul de mai jos prezintă date despre rata de participare în fiecare localitate, precum și rezultatele preliminare obținute de către concurenții electorali:

	Chetrosu, Anenii Noi	Manta, Cahul	Mincenii de Jos, Rezina	Olișcani, Șoldănești	Visoca, Soroca
Nr. total de alegători	3264	3102	562	2316	1642

Nr. de alegători care au primit buletine de vot	1670	1624	352	1349	1000
Rata de participare	51,16% (51,7 % în 2011)	52,35% (49,92 % în 2011)	62,63% (67,87 % în 2011)	58,24% (52,2 % în 2011)	60,90% (50,7 % în 2011)
Numărul de voturi valabil exprimate pentru fiecare concurent^[1]					
PLDM	731	527	110	326	105
PDM	382	609	159	800	467
PCRM	152	119	54	32	161
PL	123	–	15	24	55
PPRM	40	120	–	9	11
PAD	47	49	7	93	–
PP Renaștere	12	–	6	–	–
PPPSRM	–	–	–	42	–
Cerenciuc Profir	57	–	–	–	–
Dobînda Anatolie	12	–	–	–	–
Pascal Dumitru	–	183	–	–	–
Pleşca Grigorii	–	–	–	–	191

Deschiderea secțiilor de votare

Majoritatea secțiilor de votare s-au deschis la ora 7.00 conform procedurilor stabilite și au activat în regim

obișnuit. Doar în circumscripția electorală nr. 5 Chetrosu, SV nr.13, a fost deschisă la 7:15 din cauza că procedura de numărare a buletinelor de vot a fost realizată abia înaintea deschiderii. La fel era lipsă prelungitorul pentru laptopurile operatorilor care testează registrul electronic al alegătorilor.

În secția de votare nr. 12 din comuna Chetrosu, la numărarea buletinelor de vot înainte de completarea procesului verbal s-a constatat că, BESV a primit cu două buletine mai puțin decât numărul de alegători înscriși în lista electorală de bază.

Listele electorale și testarea Registrului Electronic al Alegătorilor

În secția de votare nr. 50 din comuna Manta un alegător nu s-a regăsit în lista electorală și a votat fiind înscris în lista suplimentară, situație analogică a fost constatată și în SV 13 din comuna Chetrosu.

În mai multe secții de votare alegători care erau incluși în listele electorale de bază nu se regăseau și în Registrul Electronic al Alegătorilor testat de CEC în alegerile locale noi din 19 mai 2013: SV nr. 22 – 49 alegători, SV nr. 12 – 3, SV nr. 13 – 13, SV nr. 14 – 7, SV nr. 50 – 18, SV nr. 26 – 11.

BESV din Visoca, raionul Soroca, după consultări cu CEC a permis alegătorilor să voteze fără a fi verificați în Registrul Electronic al Alegătorilor. Din cauza deficiențelor tehnice frecvente și/sau a calității proaste a conexiunii la Internet periodic nu a fost posibil de a verifica alegătorii în registru. Probleme în activitatea Registrului Electronic al Alegătorilor au fost observate și la SV nr. 51 din comuna Manta, r. Cahul unde circa o oră nu a fost conexiune la Internet.

O secție de votare din comuna Chetrosu a primit de la CEC testarea Registrului Electronic al Alegătorilor 2 laptopuri și

doar un singur stick USB pentru conexiune la Internet.

Obstacole create alegătorilor

În circumscripția electorală nr.15, SV nr.26 Mincenii de Sus, președinta BESV a permis accesul mai multor tineri în cabina de vot doar după ce aceștia au lăsat telefoanele mobile pe o masă.

Agitație electorală cu conținut denigrator în zilele tăcerii

În comuna Mincenii de Jos, raionul Rezina mai mulți cetățeni au găsit în dimineața zilei de 18 mai 2013 în cutiile poștale sau în poartă afișe anonime cu conținut denigrator (caricaturi și poezii) în adresa concurentului electoral PLDM.

Un alt caz similar a fost constatat în comuna Manta, raionul Cahul unde în seara zilei de 17 spre 18 mai 2013 au fost răspândite afișe anonime. Potrivit acestora, Pascal Ion, candidatul PDM la funcția de primar regretă faptul că a acceptat să candideze declarând a fost de fapt impus de către partid. Candidatul vizat infirmă diseminarea unor asemenea materiale. Reprezentantul PDM a depus o contestație la consiliul electoral de circumscripție la 18 mai 2013 iar în urma examinării a fost emisă hotărârea consiliului de a remite materialele spre procuratura raionului Cahul.

Agitație electorală în ziua alegerilor și influențarea alegătorilor

În satul Olișcani, raionul Șoldănești observatorii au constatat pe toată durata zilei alegerilor cazuri în care cel puțin trei candidați la funcția de primar – Garabajiu Teodor (PAD), Sfeclă Andrian (PDM) și Panfilii Ștefan (PCRM) s-au aflat în preajma secției de votare și au discutau cu alegătorii care veneau să voteze.

În aceeași localitate, lângă Centrul de Sănătate, la o distanță de aprox. 100 m de la secția de votare a fost

observat un automobil cu sigla PLDM. De asemenea, angajați ai Centrului de Sănătate au fost observați discutând cu alegătorii care se îndreptau spre secția de votare. Anterior, aceleași persoane au participat în calitate de susținători la întâlnirile electorale ale candidatului la funcția de primar din partea PLDM, Valentina Țurcanu.

La fel în satul Olișcani, r. Șoldănești a fost constată și o tentativă de corupere a alegătorilor. Proprietarul unui magazin din apropierea secției de votare a invitat observatorul concurentului electoral PPRM să facă niște cumpărături la magazinul respectiv. Observatorul concurentului electoral a refuzat motivând că nu are bani iar proprietarul a invitat observatorul pentru a-i oferi o înghețată în schimbul votului pentru candidatul PDM la funcția de primar, Sveclă Andrian. Potrivit observatorului proprietarul magazinului nu cunoștea despre faptul că persoana căreia intenționa să-i ofere o înghețată era observator.

BESV din Visoca, raionul Soroca a înregistrat 2 contestații din partea reprezentanților PLDM și PCRM pe motiv că, la liceul din localitate erau transportați alegători și se realiza agitație electorală în favoarea candidatului la funcția de primar din partea PDM, Marin Buzilă. O contestație similară din partea aceluiași concurenți electorali împotriva candidatului PDM a vizat faptul agitației electorale realizată de un grup de foste profesoare de la liceul din localitate în susținerea candidatului PDM chiar în fața secției de votare.

În comuna Mincenii de Jos, r. Rezina un grup de tineri au mers din casă în casă și au îndemnat alegătorii să voteze lista de candidați la funcțiile de consilieri din partea PDM. De asemenea, un candidat la funcția de consilier pe lista PLDM a discutat cu mai mulți alegători chiar lângă SV nr. 25.

În comuna Chetrosu, BESV nr. 14 reprezentantul concurentului electoral PLDM a depus o contestație pe motiv că susținătorii concurentului PDM, aflați în automobilul AN AN 171 parcat la

intrarea pe teritoriul secției de votare, prin prezența lor agitați alegătorii.

În comuna Manta, r. Cahul, la o distanță mai mică de 50 metri de SV nr. 51 din a fost observat posterul concurentului electoral PLDM.

Transportarea organizată a alegătorilor

În satul Visoca, r. Soroca a fost observată transportarea organizată a alegătorilor în favoarea concurentului PDM la secția de vot de către un automobilul cu nr. K AN 843. Acest fapt anterior a fost menționat și în contestația înregistrată la BESV de către doi concurenți electorali, PCRM și PLDM, la fel pe motivul transportării organizate a alegătorilor la liceul din localitate.

Un alt caz de transportare a alegătorilor de către susținătorii concurentului electoral PLDM a fost constatat în comuna Manta, SV nr. 50 (microbuz cu nr. CH AV 577).

Observatorii din SV nr. 22 din satul Olișcani au constatat pe parcursul zilei trei automobile – nr. de înmatriculare SD AS 480, SD AS 590, OR AR 390 care transportau în mod regulat alegătorii la secția de votare în favoarea concurentului electoral PLDM.

Respectarea secretului votării

În satul Olișcani, raionul Șoldănești doi alegători au arătat opțiunea lor de vot celor prezenți în secția de votare. Observatorul de la PDM a notat imediat ceva într-un registru. Ulterior, unul dintre acești doi alegători a fost observat ieșind din barul aflat în vecinătatea secției de votare.

În aceeași localitate a fost constatat și un caz în care un alegător și-a fotografiat votul. Președinta BESV a spus că nu a observat acest lucru, deși la un anumit moment alegătorul chiar a scăpat aparatul de fotografiat pe podea în cabina de

vot.

Un alt caz de nerespectare a secretului votării în comuna Olișcani, r. Șoldănești a fost constatat în cazul a doi alegători, tatăl și fiul său care avea un grad de dizabilitate, care au votat concomitent în aceeași cabină de vot.

În SV nr. 71 din satul Visoca, r. Soroca la fel au fost constatate patru cazuri de încălcare a secretului votului prin prezența mai multor alegători în cabina de vot.

Votarea în lipsa actelor corespunzătoare

La SV nr. 26 din c. Mincenii de Jos un alegător a votat în baza unui buletin de identitate expirat cu doi ani în urmă.

În SV nr. 14 din c. Chetrosu membrii BESV au permis ca două persoane, care nu au cetățenia Republicii Moldova să voteze în baza permiselor de ședere, pe acest fapt fiind inițiată o contestație de către reprezentantul PDM.

Tentativa de a scoate buletine de vot din secția de votare

În satul Olișcani, raionul Șoldănești a fost constatată o tentativă și un caz de scoatere a buletinului de vot din secția de votare. În primul caz, în jurul orei 9:00 o persoană cu un comportament inadecvat a încercat să scoată un buletin de vot din secția de votare iar în cel de-al doilea caz, o persoană în vârstă a reușit să iasă cu buletinul de vot necompletat în afara secției de vot dar a revenit singură în scurt timp fără ca să fi utilizat buletinul iar membrii BESV i-au permis să voteze.

Procedura de votare cu urna mobilă

În satul Mincenii de Sus, r. Rezina, au avut loc două incidente generate de participarea unuia și aceluiași individ care îngrijea de două persoane cu dizabilități și care pretindea să ajute persoanele să voteze. Astfel, în primul caz

un alegător cu dizabilități de vedere nu și-a putut exercita dreptul la vot din cauza unei erori în cererea de votare la domiciliu. În al doilea caz, la vizita membrilor BESV la un alt alegător care a depus cerere de vot la domiciliu a fost observat același individ care insista să ajute alegătorul să voteze, chiar dacă acesta fiind în stare psihică și fizică adecvată putea să voteze singur. La insistența membrilor BESV ca alegătorul să voteze de unul singur, s-a iscat un conflict, generat de individul respectiv. În urma intervenției colaboratorilor poliției conflictul a fost rezolvat iar alegătorul a votat de sine stătător.

Închiderea secțiilor de votare

Toate secțiile de votare s-au închis conform prevederilor legale la 21.00. În mare parte, BESV au respectat procedura de închidere a secțiilor de vot și de numărare a rezultatelor alegerilor. Excepție de la această regulă a fost constată în BESV din satul Visoca, r. Soroca unde nu a fost întocmit inițial formularul special de numărare a rezultatelor votării.

Acest proiect este susținut financiar de National Democratic Institute for International Affairs (NDI). Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Pentru mai multe detalii, contactați: Iulia Munteanu, Ofițer de Presă, Tel (22) 450024, GSM: 069072579, e-mail: pr@promolex.md

[1] Cu bold sunt evidențiați concurenții electorali care au câștigat alegerile sau au acces în turul doi de scrutin.